

Yakup–İsrail

SEBT GÜNÜ

KONUyla İLGİLİ METİNLER: *Yaratılış 32:22–31; Hoşea 12:3, 4; Yerehya 30:5–7; Yaratılış 33; Yaratılış 34:30–35:29.*

HATIRLAMA METNİ: “Adam, ‘Artık sana Yakup değil, İsrail denecek’ dedi, ‘Çünkü Tanrı’yla, insanlarla güreşip yendin’” (*Yaratılış 32:28*).

Yakup’un aile destanı hem iyi hem de kötü yönde devam etti. Fakat bunların hepsi sayesinde Tanrı’nın eli ve O’nun antlaşma vaatlerine olan bağlılığı ortaya kondu.

Bu hafta Yakup’un konusu devam ediyor. Artık Lavan’ı bırakıp eve dönüyor olduğuna göre, yaptığı kalleşliğin kurbanı olan Esav ile yüzleşmek zorunda kalacak. Böylesine ağır bir şekilde haksızlığa uğramış olan kardeşi şimdi ona ne yapacak?

Neyse ki, kendisini bekleyen akıbetin korkusu içindeyken, babasının RAB’bi, daha sonraları “Yakup’un sıkıntı vakti” (*bkz. Yerehya 30:5–7 KM*) olarak bilinecek bir hadisenin habercisi olan bir olayda ona yeniden görüldü. Ve o gece “aldatıcı” Yakup “İsrail” oldu; yeni bir başlangıç için yeni bir isim. O başlangıç sonunda onun adını alan bir ulusun yaratılmasını sağlayacaktı.

Diğer bir deyişle, tüm olanlara rağmen atalar ve ailelerinin öykülerinin Kutsal Yazı’da anlatılmasının sebebi, Tanrı’nın vaat ettiklerini yerine getirmek konusunda güvenilir olduğunu ve halkı zaman zaman bunun gerçekleşmesini engellemek için elinden geleni yapıyormuş gibi görüldüğünde dahi, O’nun bundan vazgeçmeyeceğini bize göstermektir.

**4 Haziran Sebt Gününe hazırlık için bu haftanın konusunu çalışın.*

Tanrı ile Güreşmek

Yakup Lavan'ın yanından ayrılır ayrılmaz Tanrı ile başka bir tecrübe yaşadı. Ağabeyi Esav'ın, “dört yüz adamla” (*Yaratılış 32:6*) kendisine yaklaştığını öğrenen Yakup, Rab'bin kendisine gösterdiği “bunca iyiliğe, güvene layık” (*Yaratılış 32:10*) olmadığını kabul etmesine rağmen, hararetle bir biçimde O'na dua etti. Yakup lütfun ne olduğunu gerçekten daha iyi anlamaya başlamıştı.

Peki Rab ona ne cevap verdi?

Yaratılış 32:22-31 ve Hoşca 12:3, 4 ayetlerini okuyun. Bu şaşırtıcı öykünün ruhsal açıdan önemi nedir?

Anlaşılır biçimde, Yakup gerçekleşenler karşısında endişeliydi ve ailesini korumak için yapabileceği her şeyi yaptıktan sonra, gece için kamp kurdu. Daha sonra ise bir anda “bir Adam'ın” saldırısına uğradı (*Yaratılış 32:24*). Bu, özel anlamlar çağrıştıran, akla ilahi varlığı getiren bir deyimdir (*bkz. Yeşaya 53:3*). Daniel bu ifadeyi göksel rahip Mikail'den bahsederken kullanmıştı (*Daniel 10:5*); Ayrıca Yeşu da “RAB'bin ordusunun komutanını” tanımlarken aynı ifadeyi kullanmıştı ve o RAB Yahve'nin Kendisiydi (*Yeşu 5:13-15*).

Aslında mücadele sırasında, Yakup Tanrı'nın Kendisi ile güreşiyor olduğunu mutlaka fark etmiş olmalı, “beni kutsamadıkça seni bırakmam” (*Yaratılış 32:26*) demesinden bu anlaşılıyor. Fakat Tanrı'ya hararetle tutunması, O'nun gitmesine izin vermemesi bağışlanmaya ve Rab'bi ile işleri düzeltmeye duyduğu tutkulu arzuyu ortaya koyuyor.

“Yakup'u ilk oğulluk hakkını sahtekârlıkla alma günahına yönlendiren yanlıgı şimdi bütün açıklığıyla karşısında duruyordu. Allah'ın vaatlerine güvenmemiş, fakat Allah'ın Kendi belirlediği zamanda ve yöntemle yerine getireceği şeyi kendi çabalarıyla gerçekleştirmeye çalışmıştı.”—Ellen G. White, *Atalar ve Peygamberler*, s. 197, 198.

Ve bağışlandığın kanıtı da, adının onun günahını hatırlatandan zaferini kutlayana değiştirilmesiydi. “Adam, ‘Artık sana Yakup [aldatıcı] değil, İsrail denecek dedi, Çünkü Tanrı'yla, insanlarla güreşip yendin” (*Yaratılış 32:28*).

Söz konusu olan Tanrı ile güreşmek olduğunda, siz kendiniz ne tecrübe ettiniz? Bunu yapmak ne anlama gelmektedir ve böyle bir tecrübe yaşayamamız neden zaman zaman önemlidir?

Kardeşler Buluşuyor

Yakup “Tanrı’yla yüzyüze” (*Yaratılış 32:30*) görüştüğü yer olan Peniel’den ayrıldı ve kardeşiyle buluşmak için harekete geçti. 20 yıllık ayrılıktan sonra, onun 400 adamla kendisine doğru geldiğini gördü (*bkz. Yaratılış 33:1*). Yakup endişelendi ve bu sebeple kendisini ve ailesini olabilecek her şeyle hazırladı.

Yaratılış 33. bölümü okuyun. Yakup’un Peniel’de Tanrı ile yüz yüze görüşmesi tecrübesiyle, kardeşiyle yüz yüze görüşmesi tecrübesi arasındaki bağlantı nedir? Bu bağlantı, Tanrı ile olan ilişkimize ve her kim olurlarsa olsunlar “kardeşlerimizle” olan ilişkimize dair hangi imada bulunmaktadır?

Yakup birkaç defa “efendim” (*Yaratılış 33:8, 13, 15*) diye hitap ettiği ağabeyinin önünde yedi kez yere kapandı (*Yaratılış 33:3*) ve kendisini onun “kulu” diye tanımladı (*Yaratılış 33:5; Yaratılış 32:4, 18, 20 ile karşılaştırın*). Önemli biçimde, Yakup’un yedi kez yere kapanması babasının yedi bereketini anımsatmaktadır (*Yaratılış 27:27-29*); dahası, yere kapandığında babasının ulusların ona boyun eğmesiyle ilgili bereketini bilhassa geri döndürüyor (*bkz. Yaratılış 27:29*).

Sanki Yakup’un niyeti ağabeyine olan borcunu ödemek ve ondan çalınan bereketi ona iade etmektir (*bkz. Yaratılış 33:11*). Esav kardeşini gördüğünde tüm beklentilerin aksine Yakup’a koştu ve onu öldürmek yerine “kucaklayıp boynuna sarıldı, öptü” (*Yaratılış 33:4*).

Sonrasında Yakup Esav’a şöyle dedi: “Senin yüzünü görmek Tanrı’nın yüzünü görmek gibi” (*Yaratılış 33:10*). Yakup’un bu sıra dışı ifadesine sebep olan, Esav’ın onu bağışlamış olduğunu anlamasıdır. İbranicedeki *ratsah* ,yani “sevgisini kazanmak” (*Yaratılış 33:10*) fiili, Tanrı’nın “kabul ettiği,” “mutluluk verici” olan her türlü kurbanlığı ifade eden ve bu sebeple ilahi varlığın bağışlamasını ima eden teolojik bir deyimdir (*Levililer 22:27, Amos 5:22*).

Yakup’un Peniel’de, Tanrı’nın yüzünü gördüğü yerde tecrübe ettiği bağışlanma, şimdi de ağabeyinin bağışlamasını tecrübe ederken tekrarlanmaktaydı ve o bu deneyimi “Tanrı’nın yüzünü görmek” ifadesiyle tanımladı. Yakup ikinci bir Peniel yaşıyordu, ilki ikincisi için hazırlık olmuştu. Tanrı tarafından ve ağabeyi tarafından bağışlanmıştı. Lütfun ne anlama geldiğini artık eskisinden da daha iyi anlamış olduğuna şüphe yok.

(Rab’bin bağışlamasına ilaveten) başkalarının sizi bağışlamasından da lütf hakkında ne öğrendiniz?

Dina'nın İrzına Geçilmesi

Yakup artık ağabeyiyle de uzlaştığına göre, barış içinde Kenan ülkesine yerleşmek istiyordu. *Shalom* "barış" sözcüğünden gelen, *shalem* "güvenlik içinde" (Yaratılış 33:18) sözcüğü, yolculuğunu ilk defa tanımlıyordu.

Yöre sakinlerinden bir paça toprak satın aldıktan sonra (Yaratılış 33:19), oraya bir sunak yaptı. Bu, onun imanını ve Rab'be ne kadar bağımlı olduğunu farkında olduğunu gösteriyordu. Sunulan her kurban için bir tapınma işi gerçekleştiriliyordu.

Fakat Yakup ömründe ilk defa bir ülkeye yerleşmenin sıkıntılarına maruz kalıyordu. İshak'ın Gerar'da Avimelek'le yaptığı gibi (Yaratılış 26:1-33), Yakup da Kenanlılardan kalacak bir yer satın almaya çalıştı.

Yaratılış 34. bölümü okuyun. Barışçıl bir şekilde orada kalma planlarını bozan ne oldu?

Yaşanan menfur olayın öyküsü kişilerin ve yaptıkları işlerin iki yönlülüğünü gözler önüne seriyor. Dina'nın ırzına geçen şehvetli Şekem, aynı zamanda samimi, Dina'yı çok seven ve hatasını onarmaya çalışan biri olarak resmediliyor. Şekem, antlaşmaya dayanan sünnet adetini yerine getirmeye bile razı gelmişti.

Öte yandan, kendilerini Tanrı'nın ve O'nun emirlerinin savunucusu olarak takdim eden ve Kenanlılarla kız alıp vermeye karşı çıkan Şimon ve Levi (Levililer 19:23), yalanlara ve aldatmacaya başvurular (Yaratılış 34:13) ve insanları öldürüp kenti yağmaladılar (Yaratılış 34:25-27). Yaptıkları sadece kınanması gereken bir şey değildi (neden suçu işleyen tek bir kişi cezalandırmadılar?), aynı zamanda pek çok başka soruna yol açma tehlikesi barındırıyordu.

Yakup ise sadece barış içinde yaşamakla ilgileniyordu. Kızının ırzına geçildiği haberi geldiğinde, hiçbir şey söylemedi (Yaratılış 34:5). Fakat oğullarını yaptıklarını duyduğunda, bu davranışlarının ardından başlarına gelebilecek olan şeyler yüzünden, alenen onları azarladı: "Bu ülkede yaşayan Kenanlılar'la Perizliler'i bana düşman ettiniz, başımı belaya soktunuz... Sayıca azız. Eğer birleşir, bana saldırırlarsa, ailemle birlikte yok olurum" (Yaratılış 34:30).

Bu öykülerde üst üste nezaket ve lütf eylemleri gördüğümüz kadar, hile ve aldatmaca da görüyoruz. Bu, insan doğasına dair bize ne anlatıyor?

Putperestliği Yenmek

Yaratılış 34:30-35:15 ayetlerini okuyun. Burada olanlardan gerçek ibadete dair hangi dersleri çıkartabiliriz?

Kenanlılarla olan uzlaşısına gölge düşürüldükten (*Yaratılış 34:30*) ve Yakup iki oğlunu azarladıktan hemen sonra (*Yaratılış 34:30*), Tanrı ona Şekem'den ayrılmasını ve antlaşmasını yenilemek için Beytel'e dönmesini emretti. Aslında Rab ona oraya vardığında bir sunak yapması gerektiğini bildirdi.

Bu arada, Tanrı'nın buyruğu sonrasında yazıya dökülen ilk şey, Yakup'un halkından Kenanlı putları kaldırmalarını istemesidir. Bunlar Şekem kenti yağmalanırken elde edilen ve Rahel'in babasından çaldığı aile putlarından oluşuyordu (*Yaratılış 31:19, 32*). Bunların hepsi, Tanrı ile yapılan antlaşma açısından çok önemliydi.

Yakup'un Tanrı'ya olan bağlılığına rağmen bu putlar muhafaza edilmişlerdi ve muhtemelen onlara tapınılıyordu. Yakup açısından Kenan etkisinden kaçmak için Şekem'i terk etmek yeterli değildi. Kendi ordugâhındaki ve halkının yüreklerindeki putlardan kurtulmak zorundaydı.

Tövbe süreci bir yerden başka yere göçme ya da bir kiliseden başka kiliseye geçme eyleminden daha fazlasını barındırmaktadır. En önemlisi, her nerede olursak olalım, Tanrı'nın lütfuyla yüreklerimizdeki putperestliği temizlemek için çaba göstermemizdir. İstersek her şeyden kendimize put yapabiliriz.

Yakup Tanrı'ya itaat ettiğinde ve Tanrı'nın buyruğu uyarınca gereken şeyleri yaptığında, Tanrı sonunda müdahale etti ve etraflarındaki tüm halkları "Tanrı korkusu" (*Yaratılış 35:5*) sardı, bu sebeple Yakup'a saldırmaya cesarete demediler. Yakup ancak ondan sonra "yanında olan bütün halk ile" (*Yaratılış 35:6 [KM]*) ibadet etmeye hazır oldu. Bu da aile birliğinin yeniden tesis edildiğini göstermektedir. Yakup Buraya Ey-Beytel adını verdi. Bu, gök ile yeryüzü arasındaki, bir süredir kopmuş olan bağlantının artık yeniden kurulmuş olduğunu simgeleyen merdiven düşünüyü anımsatıyordu.

Fakat bu sefer vurgu olayın gerçekleştiği yerde değil, Beytel'in Tanrısındadır. Tanrı Yakup'a isminin "İsrail" (*Yaratılış 35:10*) olduğunu hatırlattığında, bu kişisel belirti yine bu bereketin işaret ettiği çifte vaatle yüklüydü. Yakup'un bereketi ilk olarak verimlilik, Mesih'in soyunun taşınması ve pek çok ulusun meydana gelmesi anlamına geliyordu (*Yaratılış 35:11*); ikinci olarak da Vaat Edilen Ülke'ye işaret ediyordu (*Yaratılış 35:12*).

Putperestliğin bize fark ettirmeden kalplerimizde yolunu bulmasına yol açacak yollar nelerdir ve bu konuda ne yapabiliriz?

Rahel'in Ölümü

Yaratılış 35:15-29 ayetlerini okuyun. Yakup işlevsiz ailesinde başka hangi dertlere göğüs gerdi?

Yakup Beytel'den ayrılır ayrılmaz, onun Vaat edilen Ülke'ye yaptığı yolculuğun son safhasında iz bırakan birbiriyle bağlantılı üç olay meydana geldi: Yakup'un son oğlu dünyaya geldi; Rahel öldü ve Lea'dan ilk oğlu olan Ruben, Yakup'un cariyesiyle yattı. Genç adamın niye bu kadar kötü bir şey yaptığı metinde yazmıyor olsa da, bir şekilde Yakup'un son oğlunun doğumunu kirletmek ve Rahel'in anısını aşağılamak istediği için yapmış olabilir. Bunu tam olarak bilmiyoruz.

Yakup'un son oğlunun doğumu, Vaat Edilen Ülke'nin sınırları dahilinde bulunan Beytlehem'le bağlantılıdır (*Yaratılış 35:19*). O halde bu doğum, İsrail'in geleceği için Tanrı'nın vaadinin ilk olarak yerine gelmesidir. Ebe, Rahel'e peygamberce Tanrı'nın İbrahim'e güven vermek için söylediği şu aynı sözlerle selendi: "Korkma" (*Yaratılış 35:17; Yaratılış 15:1 ile karşılaştırm*).

Dikkat çekici biçimde, Yakup Rahel'in ölürken oğluna verdiği "çektğim acının oğlu" anlamına gelen Ben-Oni ismini, "sağ elin oğlu" anlamına gelen Benyamın ile değiştirdi. Belki de bunu Vaat Edilen Ülke ve Tanrı'nın, halkı oraya yerleştğinde onlar için yapacağına söz verdikleri için duyduğu umudu ifade etmek için güney yönünü kastederek yaptı.

Fakat bu dönemde, Ruben babasının cariyesi ve Rahel'in hizmetçisi olan Bilha ile ilişkiye girdi (*Yaratılış 35:25, Yaratılış 30:3*). Bu rezil eylemi neden gerçekleştirdiğini gerçekten bilmiyoruz. Belki de bu sadece insanın ahlaksızlığının örneklerinden bir diğeri.

Şaşırtıcı biçimde, yaşananlar kendisine anlatılmış olmasına rağmen, Yakup bu korkunç suça karşılık vermedi (*Yaratılış 35:22*). Belki de, Yakup yaşamının bu noktasında, arada sırada etrafında gerçekleşen günahlara ve kötülöklere rağmen Tanrı'nın sözünü yerine getireceğine güveniyordu.

Yakup'un, İsrail'in ataları olacak 12 oğlunun sıralandığı listede belirtilen işte bu açık iman dersidir (*Yaratılış 35:22-26*). Göreceğimiz üzere bunlar pek hoş ya da nazik kişiler değildiler. Tüm işlevsizliğe hatta Ruben ve Bilha konusunda olduğu gibi apaçık kötölöğe ve tüm sıkıntılara rağmen, bu aile ne kadar berbat durumda olursa olsun Tanrı'nın iradesi bu aile üzerinden yerine gelecekti.

İnsanların hatalarına rağmen Tanrı'nın nihai gayeleri gerçekleşecek. İnsanlar işbirliği yapmış olsalar, O'na itaat etseler neler olacağını hayal edin. Öyle olsa, Tanrı'nın iradesi çok daha kolay, yani insanların daha az acı çekmesiyle, daha az gerilimle ve daha az gecikmeyle yerine gelmez miydi?

EK ÇALIŞMA: Ellen G. White, *Geçmişten Sonsuzluğa* 1. Cilt'ten, 103-107 sayfaları arasındaki "Yakup'un Güreşle Geçen Korkunç Gecesi" bölümünü okuyun.

"Yakup'un güreştiği o ıstırap gecesinde yaşadığı tecrübe, Allah'ın halkının Mesih'in ikinci gelişinden önce geçmeleri gereken sınavı temsil etmektedir. . . . Allah'ın halkının kötülüğün güçleriyle son mücadelesinde tecrübesi böyle olacaktır. Allah onların imanlarını, tahammüllerini, onları kurtarma gücüne olan güvenlerini sınyacaktır. Şeytan durumlarının ümitsiz olduğu, günahlarının affedilemeyecek denli büyük olduğu fikriyle onları yıldırmaya çalışacaktır. Yetersizliklerini derinden hissedecekler, hayatlarını gözden geçirdiklerinde ise umutları kararacak. Fakat Allah'ın merhametinin büyüklüğünü ve kendi samimî tövbelerini hatırlayarak, O'nun Mesih aracılığıyla çaresiz ve tövbe eden günahkârlara verilmiş olan vaatlerini dileyebilecekler. Dualarına hemen yanıt verilmediği için imanları kırılmayacak. Yakup'un Meleğe sıkı sıkıya sarıldığı gibi Allah'ın kudretine sarılacaklar ve ruh diliyle 'Beni mübarek kılmadıkça Seni bırakmam' diyecekler. . . .

"Bununla birlikte Yakup'un öyküsü, Allah'ın günaha düşen, fakat gerçek tövbeyle O'na dönenleri reddetmeyeceğinin güvencesidir. Yakup kendi gücüyle mücadele ederek kazanmadığını teslimiyet ve saf iman yoluyla kazandı. Allah böylece kuluna arzu ettiği bereketi kendisine yalnızca ilahî gücün ve lütfun verebileceğini öğretti. Son günlerde yaşayanların durumu da böyle olacak. Tehlikeler etraflarını kuşattığında ve canları üzerine ümitsizlik çöktüğünde, yalnızca kefaretin erdemlerine bağlı olmalıdırlar. Kendi başımıza hiçbir şey yapamayız."—Ellen G. White, *Atalar ve Peygamberler*, s. 201-203.

Tartışma Soruları:

1. Yakup'un zayıflığı neden Tanrı'nın lütfu için bir fırsat oldu? Yakup'un tecrübesi ile Pavlus'un "ne zaman güçsüzsem, o zaman güçlüyüm" (2.Korintliler 12:10) sözü arasında nasıl bir bağlantı bulunmaktadır?
2. Kutsal Kitap sizce neden içindeki pek çok karakterin yaşamına dair bu kadar çok iğrenç detay barındırmaktadır? Bunu yapmaktaki amaç ne olabilir? Bundan ne mesaj alabiliriz?
3. Putperestlik konusunda biraz daha düşünün. Bizim kültürümüzün, medeniyetimizin putları nelerdir? Rab dışında birine ya da bir şeye tapınmadığımızdan nasıl emin olabiliriz?